

Osnutak i rad Instituta za crkvenu glazbu

Povodom 10. obljetnice opstojanja

Riječi su preslabe da izraze sve ono što pamet misli a srce osjeća u ovim trenucima kad naš jedini Institut za crkvenu glazbu i prvi u povijesti glazbenog života Hrvatskog naroda slavi svoj skromni jubilej: 10. obljetnicu svog opstojanja. Deset godina rada jedne ustanove za školovanje i odgajanje crkvenih glazbenika nije puno, ali je dovoljno da se uoči opravdanost, nužnost i korisnost njenog opstojanja, na temelju postignutih pozitivnih rezultata.

Kad ne bismo spominjali opći doprinos Instituta podizanju razine glazbene kulture našeg naroda i unapređenju crkvene glazbe putem koncerata, skladanja i tiskanja novih kompozicija i nove crkvene pjesmarice, uređivanja glazbenog časopisa

Eto, npr. Institut za crkvenu glazbu u Regensburgu navršava 4. kolovoza ove godine 100-godišnjicu opstojanja, rimska »Scuola Gregoriana«, kasnije Papinski institut za crkvenu glazbu opstoji već 94 godine, francuska »Schola cantorum« u Parizu utemeljena je prije 78 god., a naš skromni Institut započeo je radom 25. rujna 1963. Tada je započelo novo razdoblje u povijesti crkvene glazbe kod nas, tihim radom na obnavljanju i unapređivanju liturgijske glazbe prema normama II. vatikanskog koncila.

Bilo je u prošlosti manjih pokušaja, uglavnom privatnih, da se osnuje škola za orguljaše ili da se organiziraju produžni orguljaški tečajevi. I poneki župnik je sam poučavao svoje buduće orguljaše.

Dr. Đuro Tomašić čita referat

»Sv. Cecilija«, organiziranja tečajeva za crkvene glazbenike itd., dovoljno bi jasno govorio — u prilog opravdanosti postojanja ovog Instituta — podatak da je u proteklih 10 godina diplomirao na Institutu 81 slušač. 81 »Artifex musicae sacrae«, 81 crkveni glazbenik, koji radi na području crkvene glazbe u župama, redovničkim novicijatima, školama i zavodima, često na veoma teškom i zapuštenom području pokoncilске obnove crkvene glazbe i na još težem području glazbenog odgoja i obrazovanja budućih apostola Crkve. Da, to je naša skromna ali važna bilanca 10 — godišnjeg rada. Rada bez iskustva i tradicije, kojom se mogu podičiti mnoge slične glazbene škole u inozemstvu.

Npr. župnik u Lukovdolu, Josip Poslek organizirao je malu orguljašku školu za poučavanje najnužnijeg sviranja u crkvi. — Pa i u učiteljskoj školi u Zagrebu učilo se orguljanje, ali bez ostalih glazbenih predmeta nužno potrebnih svakom orguljašu, kao što je koralno pjevanje, zakoni crkvene glazbe itd.

U razdoblju od 1932. do 1941. g. postojala je u Zagrebu »Polyhimnia«, privatna glazbena škola za odgoj orguljaša s pravom javnosti, koju je osnovao Franjo Lučić. U njoj se učilo uz orgulje i glasovir, teorija glazbe, solo pjevanje, pa i violina i violoncello. Predavači su bili, tada najistaknutiji

naši glazbeni pedagozi: Dugan, Lučić, Matetić-Ronjgov, Dumičić, Huml i drugi.

Kasnije, a naročito iza rata, održavali su se u Zagrebu, Subotici i Splitu povremeno kratki *orguljaški tečajevi*.

I Hrvatski državni konzervatorij u Zagrebu, kasnije Muzička akademija, odgajala je orguljaše, ali samo kao koncertne glazbenike i profesore za muzičke škole, a ne za potrebe Crkve.

I danas se u glazbenim školama svjetovnog karaktera uopće ne predaju mnogi predmeti nužno potrebni svakom crkvenom glazbeniku kao što su koral, zakoni crkvene glazbe, liturgija, povijest crkvene glazbe, a u mnogim glazbenim predmetima nedostaju poglavlja i područja važna za praksu crkvenih glazbenika kao što je npr. područje crkvene etnomuzikologije ili poseban repertoar u okviru zbornog pjevanja koji je važan za dirigente crkvenih zborova, itd. Zato je pravo — kako je rekao još 1903. god. sv. Pijo X. u svojem motupropriju »Inter pastoralis officii« — »da se Crkva sama brine za izobrazbu svojih učitelja glazbe, orguljaša i pjevača prema pravim načelima crkvene glazbe« (AAS 1903—4).

Spomenimo i rad *Franje Dugana*, koji je kao profesor crkvene glazbe na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu okupio glazbeno nadarenije studente teologije i poučavao ih u harmoniji, kontrapunktu i fugi. Među njima bio je kao student teologije i *Albe Vidaković*, koji je kasnije kao profesor ovog fakulteta također okupljao glazbeno nadarenije studente teologije u muzikološki seminar da im preda barem dio svog ogromnog glazbenog znanja i iskustva, i osposobi za inicijatore glazbenog života u Crkvi.

Iza rata, obnovljeni Dijecezanski odbor za crkvenu glazbu Zagrebačke nadbiskupije, čiji je predsjednik bio *Albe Vidaković*, organizirao je u razdoblju od samo 7 godina (1958. — 1964.) pet *ljetnih tečajeva* za čč.ss. orguljašice, kojima je prisustvovalo 120 — 180 čč. ss. orguljašica, a na kojima se učila teorija glazbe, harmonija, solfeggio, koral, zorno pjevanje, dirigiranje, propisi crkv. glazbe itd. Kasnije su održana još 3 takva tečaja za crkvene glazbenike. Međutim, tečajevi nisu mogli dati solidniju i opširniju glazbenu naobrazbu sestrama orguljašicama, nego više smjernice i poticaj za rad na župama.

Samo godinu dana prije osnutka Instituta, Odbor za crkvenu glazbu Zagrebačke nadbiskupije, razmatrajući stanje u crkvenoj glazbi na području Jugoslavije, zaključio je da ima sve manje crkvenih glazbenika koji su sposobni suosjećati s liturgijskim potrebama Crkve i adekvatno odgovoriti na njene preporuke o skladanju crkvene glazbe; sve manje kvalificiranih nastavnika crkvene glazbe u srednjim školama i teološkim fakultetima; sve manje stručno osposobljenih orguljaša i dirigenta, koji bi mogli gajiti i unapređivati pučko i zorno pjevanje kao i orguljsku glazbu, te tako doprinosti aktivnijem i intenzivnijem sudjelovanju vjernika u liturgiji i općenito u životu Crkve.

Takvo stanje nužno je zahtijevalo otvaranje jedne središnje interdijecezanske glazbene škole. Osnivanje takve crkvene glazbene škole predložio je i potaknuo preuzv. g. Josip Lach, pomoćni biskup zagrebački, u razgovoru s članovima Dijecezanskog odbora za crkv. glazbu Zagrebačke nadbiskupije neposredno iza otvorenja III. tečaja crkv. glazbe za čč. ss. orguljašice krajem kolovoza 1961. Mo.

Albe Vidaković kao tadašnji predsjednik Odbora za crkvenu glazbu i članovi tog Odbora prihvatili su taj prijedlog, temeljito ga razradili i poslali 25. kolovoza 1961. Biskupskoj Konferenciji Jugoslavije na razmatranje i odobrenje.

U tom prijedlogu za osnivanje Interdijecezanske škole za crkvenu glazbu između ostalog piše: »Poput ostalih crkvenih škola i zavoda i ova bi nova škola za crkvenu glazbu imala svoje puno opravdanje i svrhu opstanka. Zadatak bi joj bio, da se bar sada, kada je posljednji čas s obzirom na stvarne i praktične mogućnosti, izобрази potreban broj novih orguljaša i uopće crkvenih glazbenika i njima popune toliko brojna orguljaška mjesta po župama svih biskupija i nastavnička mjesta za crkvenu glazbu po svim sjemeništima, gimnazijama i novicijatima muških i ženskih redova.

Sada još imamo potreban kadar stručno izobrazjenih profesora u redovima vanjskog i redovničkog klera. No, budući da su to sve ljudi pedesetih godina života, dakle još sposobnosti da organiziraju i vode kroz neko vrijeme takvu školu, osnivanjem škole za crkvenu glazbu bi sada još bilo moguće i izvedivo. Ali ako se bude s time odlagalo ili ako se prijedlog odbije, za nekoliko godina će i uz najbolju volju biti praktički nemoguće bilo što učiniti u tom pogledu, jer više neće biti ljudi, koji bi bili sposobni i spremni da se prihvate tog posla«.

Prijedlog je potpisao predsjednik Odbora za crkv. glazbu Mo. *Albe Vidaković*, članovi Odbora i 160 čč. ss. učesnica III. tečaja crkvene glazbe, a Biskupskoj Konferenciji podnio ga je i obrazložio preuzv. g. Karmelo Zazinović, krčki biskup na poziv preuzv. g. Franje Šepera, tadašnjeg nadbiskupa zagrebačkog i predsjednika B. K. Jugoslavije. Iza odobrenja prijedloga za osnutak Interdijecezanske glazbene škole, posebna komisija od 3 člana Dijecezanskog odbora za crkv. glazbu izradila je nacrt Pravilnika budućeg Instituta za crkvenu glazbu, a iza toga je Odbor u nizu sjednica pod vodstvom svog neumornog Predsjednika A. Vidakovića i uz pomoć pravnika dra Cvetana konačno oblikovao Pravilnik Instituta.

Posebno ističem da je najzaslužniji za formiranje i Instituta i njegovog Pravilnika svakako Mo. *Albe Vidaković*, koji je još kao student teologije u Zagrebu, a kasnije i student Papinskog Instituta za crkvenu glazbu u Rimu, mislio da treba osnovati jedan središnji Institut za crkvenu glazbu.

13. rujna 1962. god. B.K. Jugoslavije zaključila je da se u okviru Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu osnuje »Institut za crkvenu glazbu« i o tome obavijestila Dekanat bogoslovnog fakulteta u Zagrebu službenim dopisom br. 5 od 24. I. 1963. U zaključku, koji je potpisao tadašnji tajnik B.K. preuzv. g. Alfred Pichler, banjalučki biskup, kaže se: »Opće pastoralne potrebe, najosnovnije njegovanje autentične crkvene glazbe i sve aktualnija liturgijska obnova diktiraju osnivanje takvog Instituta«.

Među prvim eminentnim glazbenicima starije generacije, koji su dali svoj doprinos osnutku Instituta bio je i Mo. *Matija Ivšić*, koji je 30. prosinca 1962. g. poklonio svoje sobne orgulje i knjižnicu Institutu za crkvenu glazbu koji se osniva. Glasovir i ostala najnužnija sredstva za početak rada nabavljena su dobrovoljnim novčanim prinosima redovničkih poglavarica, koje su se na posebnom sastanku 25. travnja 1963. pod predsjedanjem preuzv. g. Karmela Zazinovića, ovlaštenog od predsjednika B.K. da organizira otvaranje Instituta, ob-

vezale na određene redovite mjesečne novčane doprinose za uzdržavanje Instituta. Time su bila osigurana, uz novčane prinose nekih biskupa i muških redovničkih zajednica, barem najnužnija materijalna sredstva za početak rada Instituta.

Sv. Kongregacija za sjemeništa i sveučilišne nauke odobrila je 15. ožujka 1963. g. osnutak i rad Instituta za crk. glazbu službenim dopisom upućenom nadbiskupu Šeperu, koji je potpisao kardinal Cicognani (br. 2058/63). Time je sve bilo spremno za otvorenje ovog Instituta.

Potrebne prostorije dobivene su na upotrebu samo u popodnevnom satima od Bogoslovnog fakulteta u čijem sastavu, kao njegov Institut, ova škola i radi, a vodstvo Instituta bilo je povjereno njegovom osnivaču Mo. A. Vidakoviću.

25. rujna 1963. g. službeno je otvoren Institut za crkvenu glazbu, 60 godina iza glasovite enciklike Pija X. o crkvenoj glazbi »Inter pastoralis officii«, koji je u tom svom motupropriju već 1903. u t. 28. postavio jasno načelo: »Trebalo nastojati da se na sve načine podupiru više škole za crkvenu glazbu gdje one već postoje, a gdje ih još nema da se osnuju. Od osobite je važnosti da se Crkva sama brine za izobrazbu svojih nastavnika glazbe, orguljaša i pjevača prema pravim načelima crkvene glazbe.« (ASS 1903,4).

Svečanost otvorenja Instituta započela je zavirom Duha Svetog, a zatim govorima prvog predstojnika Instituta Ma A. Vidakovića, zatim dekana Bogosl. fakulteta u Zagrebu o. Jordana Kuničića i preuzv. g. Josipa Lacha, pomoćnog biskupa zagrebačkog, u kojima su istaknuti razlozi otvaranja Instituta i svrha njegovog opstojanja. Dekan Kuničić je u svom govoru odgovorio na pitanje zašto se Institut otvara u sklopu Bogoslovnog fakulteta riječima: »... činjenica je gdje Crkva moli tu i pjeva, to znači vjeruje. Teologija je znanost o vjeri, dosljedno: gdje se pjeva tu i teologija mora intervenirati. Uostalom svaka disciplina koja nosi karakter svetosti mora dokazati svoju ovisnost o vrhovnoj svetosti, to jest o teologiji. Teologija i crkvena glazba sastaju se i u tome što teologija ide za tim da pruži hranu uzvišenim osjećajima duše... Teologija je ne samo znanost vjere već i idejna veza svih vjernika. U crkvenoj glazbi povezujemo se s umjetnicima, kontemplativcima, koji su nam ostavili napjeve, prelili u njih svoju svetu umjetničku dušu. Povezivajući se s njima povezujemo se sa svim drugim koji s nama pjevaju u jednoj zajednici.« Govoreći prvim slušačima Instituta Kuničić je istakao da »treba provoditi crkvenu glazbu u podložnosti crkvenom autoritetu, konkretno, prema autentičnim izdanjima s nužnom tehnikom, čistoćom izraza, s nijansama prema tekstu i muzičkim znakovima«. Naglasio je također u svom govoru da svaki crkveni glazbenik treba gajiti »duh kontemplacije, sabranosti, duh smjerne molitve«, posebno ističući Griesbacherove riječi: »Služba crkvenog glazbenika, bilo pjevača ili dirigenta ili orguljaša, zahtijeva čitava čovjeka, bez pogreške i mane«.

U prvu godinu studija bilo je na Institutu primljeno, od 39 kandidata koji su pristupili prijemnom ispitu, samo 25. Od tih 25 slušača diplomiralo je 1967. god. samo 15 kandidata. 1964. g. bilo je upisanih 18 slušača, a od njih je 13 diplomiralo 1968. godine. I slijedeće 1965. g. bilo je također upisanih 18 slušača od kojih je također iza četiri godine studija diplomiralo 13 kandidata. 1966. g. upisano je bilo 15, a od njih je na kraju redovitog studija di-

plomiralo 13. 1967. g. bilo je upisano 16, a od te generacije diplomiralo je u redovitom roku 11. Iza 1967. g. svake slijedeće godine upisano je bilo sve manje slušača do 1972. g. kad se je broj upisanih slušača ponovno povisio. Tako je 1968. g. upisano 11, a diplomiralo nakon redovitog studija 1972. g. samo 7 kandidata. 1969. g. upisano je bilo 13, a diplomiralo 1973. g. 9 kandidata. 1970. upisano je 12 slušača, a 1971. samo 5 slušača, da se 1972. g. povisi broj na 9 upisanih redovitih slušača i 25 izvanrednih. 1973. g. upisano je bilo redovitih slušača 10, a izvanrednih 22.

Sve ove podatke kao i mnoge druge o radu Instituta moći ćete vidjeti na izložbi koja će biti otvorena iza ovog predavanja u zbornici Bogoslovnog fakulteta.

Prvi nastavnički zbor bio je sastavljen od slijedećih profesora: Albe Vidaković, o. Anđelko Milanović, o. Tomislav Talan, Đuro Tomašić, s. Angelina Subašić, s. Mercedes Visković, s. Jelislava Kirn, s. Milena Bebić i vlč. Branko Birt, ujedno i tajnik Instituta. Kasnije je taj nastavnički zbor dopunjen slijedećim profesorima:

- 1964. g. počela je predavati s. Margareta Čuk,
- 1965. g. Anđelko Klobučar i s. Anđela Rukavina,
- 1966. g. Josip Salač i Mato Leščan,
- 1967. g. s. Irena Smičiklas,
- 1968. g. o. Leon Lovrenčić, s. Imakulata Malinka i Vlado Zagorac,
- 1969. g. s. Mira Cobenzl i gdja Irena Kamenarović-Tonković,
- 1970. g. o. Izak Špralja.
- 1971. g. Adalbert Rebić,
- 1972. g. Tomislav Ivančić i Tomislav Petrić.

Mnogi od ova 24 nabrojena profesora više ne predaju na Institutu jer ih je u tome spriječila ili smrt ili bolest ili starost ili druge dužnosti, tako da današnji nastavnički zbor broji 14 profesora. Spomenuo sam na prvom mjestu smrt, jer nam je u ovih 10 godina oduzela 3 člana nastavničkog zbora:

18. travnja 1964. umro je osnivač i prvi predstojnik Instituta Mo. Albe Vidaković, ne dočekavši završetak niti prve školske godine. Sagorio je u svojoj prevelikoj revnosti vršeci svoju svećeničku službu kroz umjetnički rad kao neumorni borac za dosljedno provođenje zakona i uputa o crkvenoj glazbi. Naslijedio ga je njegov prisni prijatelj i kolega sa studija u Rimu Mo. Anđelko Milanović, koji veoma uspješno upravlja Institutom sve do danas.

12. travnja 1966. g. umro je prvi tajnik Instituta vlč. Branko Birt, koji je svu svoju energiju zadnjih dana svoga života utrošio za dobrobit Instituta i crkvene glazbe radeći neumorno premda je bio težak srčani bolesnik. Naslijedio ga je vlč. g. Josip Korpar, koji tu odgovornu dužnost vrši i danas.

4. srpnja 1973. g. umrla je Maestra s. Angelina Subašić, izvrstan glazbeni pedagog i orguljaš, ne dospjevši da prenese sa izvora klasične glazbe, nakon svog dopunskog drugog studija na Papinskom institutu u Rimu, stečeno glazbeno znanje i iskustvo svojim učenicima. Umrla je iznenada kao što je umro i osnivač ovog Instituta, na vrhuncu svoje umjetničke snage, puna uzvišenih ideala i ideja o načinu unapređivanja pokoncijske crkv. glazbe kod nas.

Rad Instituta za crkvenu glazbu kroz proteklih 10 godina odvijao se u skladu sa njegovom svrhom tj. slušačima su profesori nastojali pružiti temeljito teoretsko i praktično obrazovanje iz svih disciplina crkvene glazbe: nastojali su da ih uvedu u znanstveno istraživanje prošlosti i sadašnjosti crkvene glazbe; osposobljavali su ih za službu orguljaša i dirigenata-zborovođa na župama; osposobljavali su ih za nastavničko zvanje po Visokim bogoslovskim školama, srednjim vjerskim školama i redovničkim novicijatima, odnosno zajednicama; prema svojim mogućnostima organizirali su tečajeve crkvene glazbe, te konačno koncertnim nastupima i izdavanjem stručnih glazbenih djela gajili i unapređivali crkvenu glazbu.

Pjevački zbor Instituta je kroz ovih 10 godina rada pod sigurnim vodstvom Mo. Anđelka Milanovića uvježbao oko 90 što manjih, što većih zbornih skladbi i misa. Od tih je bilo oko 50 skladbi domaćih autora. Gotovo sve uvježbane zborne skladbe bile su izvođene i na brojnim koncertima.

Slušači Instituta izveli su na koncertima oko 50 orguljskih skladbi i preko 60 glasovirskih kompozicija. Koncerte na orguljama često su izvodili i profesori Instituta: Anđelko Klobučar, Mato Leščan, s. Angelina Subašić, s. Imakulata Malinka i s. Milena Bebić.

Institut priređuje pri kraju svake školske godine svoju *završnu glazbenu priredbu* («produkciju»), na kojoj nastupaju slušači Instituta: instrumentalisti i pjevački zbor. Uz svaku godišnjicu smrti svog prvog Predstojnika A. Vidakovića Institut priređuje *komemoraciju* s misom i prigodnim programom. Ove će se godine to održati u Subotici u subotu 20. travnja i nedjelju 21. travnja. Od 1970. god. Institut stalno nastupa samostalnih koncertom gotovo na svakom *Pastoralno-teološkom tjednu za svećenike*. Od brojnih koncerata, u proteklih 10 godina, posebno treba istaknuti koncert koji je održan u dvorani «Marka Križevčanina» 8. lipnja 1970. i koncert u katedrali 22. lipnja 1971. u organizaciji Koncertne direkcije Zagreb, te koncert na «Večerima stare glazbe» u Povijesnom muzeju Hrvatske 28. ožujka 1972. g. Institut je predvodio pjevanje i u Rimu 1970. na svečanostima prigodom proglašenja svetim Nikole Tavelića. Redovito predvodi pjevanje u katedrali na blagdan sv. Cecilije, kada se okupe pjevači i crkveni glazbenici grada Zagreba da proslave zajedničkom liturgijom svoju zaštitnicu. Ima i svoje tjedne pjevane mise i prigodne svećane mise. Također je Institut često nastupao i na koncertima prigodom raznih akademija.

Posebno treba istaknuti doprinos slušača ovog Instituta proučavanju i opisivanju glazbene prošlosti i sadašnjosti, pretežno hrvatskog naroda, u njihovim *diplomskim radnjama* koje obuhvaćaju razna područja: opise orgulja, prikaze života i rada skladatelja, prikaze pjesmarice, kodeksa, zatim područje folklor i prikaze raznih pojava i zbivanja u glazbenom životu. Tako su npr. u diplomskim radnjama — da od 81-e samo neke spomenem — opisane Nakićeve orgulje u crkvi sv. Franje u Šibeniku, orgulje u franjevačkoj crkvi «Male Braće» u Dubrovniku, orgulje u Tinjanu u Istri, orgulje Franje Fochta u Pregradi itd. U diplomskim radnjama prikazan je život i rad mnogih crkvenih skladatelja: Franje Lučića, Kamila Kolba, Anzelma Canjuge, Vatroslava Kolandera, Fortunata Pintarića, Krste Odaka, Miroslava Grđana, Matije Ivšića, Franje Dugana, s. Tarzicije Fosić, s. Lujze Ko-

zinović, Stanislava Prepreka i mnogih drugih zaslužnih crkvenih glazbenika. Iz područja folklor uz ostalo opisano je crkveno pjevanje u Prvić-Luci na otoku Prviću kod Šibenika, zatim su opisani božićni običaji u Blatu na Korčuli, Napjevi crkvenih pjesama u Bosni, Međimurske pučke svjetovne popijevke iz Male Subotice, «Starovirske pisme» iz Privlake kod Vinkovaca i niz drugih.

U radu Instituta posebno mjesto zauzima časopis za duhovnu glazbu «*Sv. Cecilija*» sa svojim obilnim notnim prilogom. Siječnja 1969. g. Institut je na poticaj don Mihe Demovića a uz suradnju Hrvatskog književnog društva sv. Cirila i Metoda pokrenuo ponovno izdavanje najstarijeg hrvatskog časopisa za duhovnu glazbu «*Sv. Cecilija*» kao svoje glasilo. Time je Institut nastojao realizirati riječi Pavla VI., što ih je izrekao kao milanski kardinal Montini još 1956. godine: «... potrebno je širiti dobre zamisli, potaknuti rasprave, osvijetliti načela, usmjeriti kritiku, potaknuti umjetnike, potaknuti istraživačke pokušaje, uzbuditi gibanje». A Institut je nastojao ostavari ti ove riječi ne samo putem tiska nego i živim akcijama:

Organizirao je *dva ljetna tečaja* za crkvene glazbenike (jedan 1971., a drugi 1972. g.) i jedan seminar 1969. g. za svoje diplomirane slušače koji već rade na župama.

Upriličio je 1972. g. u zajednici s izdavačkim poduzećem «*Kršćanska sadašnjost*», *savjetovanje o jeziku* u liturgijskim tekstovima namijenjenim za komponiranje.

Predložio je 1969. g. B. Konferenciji jedinstveni plan, program i sistem *glazbenog odgoja* u dijecezanskim gimnazijama, ali, nažalost, bez uočljivog uspjeha.

Pokrenuo je, iako bez materijalnih sredstava, akciju za skladanje *novih liturgijskih kompozicija*, od kojih se neke tiskaju u glazbenom prilogu «*Sv. Cecilije*».

Tiskao je posebno zbirku pučkih crkvenih popijevaka Albe Vidakovića, niz misa raznih autora, kraće motete i zborne skladbe koje se mogu pjevati u obnovljenom bogoslužju.

Pokrenuo je pitanje sređivanja naših pučkih crkvenih popijevki i konačno 1973. g. priredio je «*Novu crkvenu pjesmaricu*», koju je izdala «*Kršćanska sadašnjost*», a koja sadrži 254 skladbe.

Da se omogući studij glazbe na Institutu i onima koji ne mogu redovito posadati sva predavanja i vježbe, kao i onima koji su završili Katehetski institut, pristupilo se tokom 1973. g. *reformi školovanja* i dopuni Pravilnika Instituta koji se sastojao u uvođenju izvanrednog studija, tj. studiranja samo nekih predmeta i u podjeli školovanja na tri smjera.

Orguljaški smjer traje 2 godine, a kandidati koji žele upisati ovaj smjer studija moraju imati uspješno završen Katehetski institut ili njemu sličnu Katehetsku školu i položiti odgovarajući prijemni ispit. Nakon uspješno završenog školovanja, tokom kojeg se uči koral, solfeggio s teorijom, harmonija, dirigiranje, sviranje orgulja i glasovira, zakonj crkvene glazbe, tehnika pjevanja, nešto povijesti glazbe, glazbenog folklor, organografija, hrvatski i latinski jezik te zorno pjevanje, i nakon položenog završnog ispita, slušačima se izdaje svjedodžba niže stručne spremne.

Drugi, *orguljaško-katehetski smjer* traje 4 godine, a kandidati koji žele upisati ovaj smjer studija moraju imati najmanje uspješno završenu osnovnu (osmogodišnju) školu i položiti odgovarajući prijemni ispit. Nakon položenog završnog ispita slušačima se izdaje svjedožba srednje stručne sprema.

Studij ovog smjera obuhvaća slijedeće predmete: orgulje, glasovir, koral, katehetske predmete, liturgiku, zakone crkvene glazbe, harmoniju, kontrapunkt, imitaciju, kanon i fugu, dirigiranje, solfeggio, uvod u improvizaciju, teoriju glazbe, tehniku pjevanja, zbornu pjevanje, povijest glazbe, analizu glazbenih oblika, poznavanje glazbala i organografiju, folklor, metodiku glasovira, estetiku glazbe, te hrvatski i latinski jezik.

Smjer crkvenih glazbenika traje 4 godine, a kandidati koji žele upisati ovaj smjer studija moraju imati uspješno završenu jednu od srednjih škola i položiti odgovarajući prijemni ispit. Nakon položenog diplomskog ispita slušačima se izdaje diploma više stručne sprema s pravom na naziv »*Artifex musicae sacrae*«. Studij ovog smjera obuhvaća sve predmete koji su nabrojani u studiju orguljaško-katehetskog smjera uz dodatak polifone kompozicije, improvizacije, metodike glazbene nastave, metodologije naučnog rada i pisanja diplomatske radnje.

Sav taj gore spomenuti rad Instituta nije tekao bez ozbiljnih *poteškoća*. Nedostatak materijalnih sredstava nastojao je ublažiti nastavnički zbor svojim velikodušnim, altruističkim i požrtvovnim radom uz minimalne simbolične nagrade, znajući da rade ne samo za dobrobit crkvene glazbe, nego i za unapređenje opće glazbene kulture našeg naroda. Najveće poteškoće u radu uzrokovao je nedovoljni broj *učionica i instrumenata*. Dok, primjerice, Regensburška škola, odnosno Akademija za crkvenu glazbu ima 3 zgrade: jednu za studente u kojoj su i učionice, drugu za studentice i treću za koncertnu dvoranu i instrumente, a svaki student ima svoju sobu s glasovinom, za nas je to nedostizivi ideal. Radimo u predavaonicama Bogoslovnog fakulteta samo u popodnevnim satima. U 3 često hladne predavaonice, a tek od nedavna u 4 predavaonice, treba održavati predavanja i vježbe za 2 godišta orguljaškog smjera, 4 godišta orguljaško-katehetskog smjera i smjera crkvenih glazbenika. Slušači moraju čekati na hodnicima, prostorija za knjižnicu ne postoji, nema dovoljno instrumenata, diskoteka je tek u nastajanju itd. Sve ove i slične poteškoće Instituta je nastojao prebroditi uz materijalnu i moralnu pomoć njegovih *dobročinitelja*.

Spomenuo sam već velikodušnost pok. ma. Matije Ivšića, koji je Institutu poklonio svoje orgulje i knjižnicu, te time omogućio početak rada ovog Instituta. Druge orgulje poklonio je Institutu 1965.

g. zaslugom msgr. Jahanna Overatha njemački Caritas.

Institut je posebno zahvalan i preuzvišenoj gospodi biskupima i poglavarima muških i ženskih redova, koji svojim redovitim novčanim doprinosima uzdržavaju Institut, a također zahvaljuje na materijalnoj pomoći i mnogim kanonicima između kojih se posebno ističe Josip Mokrović i Nikola Borić. Također zahvaljuje na pomoći i Glasu koncila, Kršćanskoj sadašnjosti, preuzv. gg. biskupima Msgr. Rudolfu Graberu iz Regensburga i Msgr. Josephu Hasleru St. Gallena te kanonicima: Josipu Crnkoviću, Kamilu Dočkalu, Janku Peniću, Prvostolnom kaptolu zagrebačkom, prebendaru Milutinu Juraniću, mnogim svećenicima zagrebačke nadbiskupije i svima ostalim, koji su potpomagali na bilo koji način rad ovog Instituta.

Postignuti rezultati Instituta u ovih prvih 10 godina rada opravdali su energiju, vrijeme i skromna materijalna sredstva koja su utrošena za održavanje i rad ovog našeg Instituta za crkvenu glazbu. Hrvatski narod je pozitivno odgovorio na zahtjev Crkve da se crkvena glazba unapređuje i osnivanjem glazbenih škola i odgajanjem crkvenih glazbenika u takvim školama. Ostaje mu i nadalje dužnost da tu školu i uzdržava.

I kada Vi, cijenjeni i dragi gosti, sada ovdje okupljeni da zajednički doprinesete svoj udio ovoj skromnoj proslavi 10. obljetnice opstojanja Instituta za crkvenu glazbu, budete u bližoj ili daloj budućnosti slušali u našim crkvama kako odjekuje skladno pjevanje koral, polifonije, modernih liturgijskih skladbi ili pučke crkvene popijevke, kad budete duboko dirnuti ili oduševljeni skladnim i veličanstvenim zvucima orgulja, sjetite se tada da postoji i jedan skromni Institut koji unapređuje duhovnu kulturu našeg naroda odgajajući nove generacije crkvenih glazbenika. Doprinesite tada i Vi svoj moralni ili materijalni udio za školovanje crkvenih glazbenika na ovom Institutu, jer svi oni koji na bilo koji način pridonose razvoju i unapređenju crkvene glazbe izvršavaju — prema riječima Pija XII. — »*istiniti i pravi apostolat*, te će dakle i primiti u obilju od Krista Gospodina nagrade i počasti određene za Apostole«. I ne zaboravite: *kakvi će nam biti crkveni glazbenici takva će biti u budućnosti i crkvena glazba!* Da, budućnost odgoja i školovanja crkvenih glazbenika u hrvatskom narodu u rukama je ovog Instituta. Čvrsto vjerujemo da će to povjerenje u solidno formiranje praktičkih crkvenih glazbenika, koje su dosad iskazali Upravi Instituta na čelu s Mo. Anđelkom Milanovićem i cijelom profesorskom zboru naši biskupi, redovnički poglavari i poglavarice, svećenici, crkvene škole i institucije, i dalje iskazivati, te i moralno i materijalno i ubuduće potpomagati ovu našu jedinu višu ustanovu za školovanje crkvenih glazbenika, a Institut da će preko svojih profesora i studenata u potpunosti ispuniti i ubuduće ono što od njega očekuje Bog, Crkva, naša Domovina i hrvatski narod.

